

2 kwietnia Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o ochronie sygnalistów. Dokument przedłożony przez Ministrę Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk zakłada ochronę osób zgłaszających naruszenie prawa w kontekście związanym z pracą. Ustawa ma na celu wdrożenie dyrektywy unijnej, z którym poprzedni rząd spóźnił się - narażając państwo na kary finansowe - ponad dwa lata.

Ochrona interesu wspólnego, dobre imię pracodawcy, ochrona współpracowników – to główne cele ustawy o ochronie sygnalistów. Ustawa ma służyć ludziom ponoszącym ryzyko w imię troski o dobro wspólne. Sygnalistą, któremu przysługiwać będzie ochrona będzie mógł zostać pracownik, ale też były pracownik, funkcjonariusz, żołnierz zawodowy, zleceniobiorca, stażysta czy wolontariusz.

Sygnalista to osoba zgłaszająca nieprawidłowości w związku z zatrudnieniem. Sygnalista to ktoś, kto alarmuje o naruszeniach prawa i ma do tego uzasadnioną podstawę.

### **Ochrona sygnalistów przed odwetem**

Sygnalista może być narażony na działania odwetowe po dokonaniu zgłoszenia, dlatego konieczne jest zapewnienie ochrony takim osobom. Pozbawienie źródła zarobkowania, mobbing, pozbawienie awansu, nagrody czy premii - to działania odwetowe, przed którymi chronić ma ustawa.

Jak czytamy na stronie MRPiPS - projekt zakłada, że sygnalista, który doświadczył działań odwetowych, będzie mógł wystąpić o zadośćuczynienie lub odszkodowanie. Tożsamość sygnalisty będzie zachowana w tajemnicy. Ustawa nie wprowadza obowiązku dokonywania zgłoszeń. Każdy sygnalista będzie sam decydował, czy chce dokonać zgłoszenia czy nie - ale jeśli się na to zdecyduje, będzie chroniony.

Od „zwykłego” skarżącego sygnalistę odróżnia działanie w interesie publicznym. Sygnalista dokonuje zgłoszenia, by chronić dobro wspólne, a nie swój interes osobisty lub członków najbliższej rodziny. Ponadto, aby korzystać ze statusu sygnalisty, zgłaszający powinien być przekonany, że podawane przez niego informacje są prawdziwe.

### **Obowiązki pracodawcy**

Pracodawca będzie musiał opracować procedurę zgłoszeń wewnętrznych, która określi zasady przyjmowania takich zgłoszeń i stworzyć kanały do ich przyjmowania. Wewnętrzne systemy sygnalizowania ułatwią diagnozowanie nieprawidłowości w zakładzie pracy i pomogą eliminować niepokojące zdarzenia.

Dotychczas w polskim systemie prawnym brak było kompleksowej regulacji poświęconej ochronie sygnalistów. Projekt ustawy ma zaimplementować dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Wejście w życie ustawy nie oznacza końca prac nad system ochrony sygnalistów w Polsce. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej udzieli wsparcia w rozwiązywaniu problemów związanych z praktycznym wdrożeniem ustawy, a także za dwa lata przeprowadzi ewaluację systemu ochrony sygnalistów.

*Źródło: MRPiPS*